

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/78616,Prelekcja-multimedialna-dr-Tomasza-Labuszewskiego-Historia-w-popkulturze-Gdynia-.html>
29.04.2024, 15:46

Prelekcja multimedialna dr. Tomasza Łabuszewskiego „Historia w popkulturze” - Gdynia, 28 września 2019

Prelekcja odbyła się trzeciego dnia XI Festiwalu Filmowego Niepokorni Niezłomni Wyklęci w Gdyni, a poświęcona była zjawisku Żołnierzy Wyklętych w popkulturze.

W pierwszej części spotkania prelegent przedstawił wizerunek Żołnierzy Wyklętych w propagandzie PRL. Przypomniał szereg filmów z tego okresu, nierzadko z udziałem wybitnych aktorów (np. „Ogniomistrz Kaleń”, „Jasne Łany”, „Akcja Brutus”), jak i pozycji publicystyczno-literackich (jak choćby książki z Biblioteki Żółtego Tygrysa wydawane przez Ministerstwo Obrony Narodowej).

Nie dość, że warstwa faktograficzna [dot. Żołnierzy Wyklętych] była nieodkryta, to musieliśmy walczyć z nieprawdą w społeczeństwie – skonkludował dr Łabuszewski, opisując trudności, jakie mieli historycy zajmujący się tą tematyką po 1989 r.

Propaganda PRL pokazywała ich jako renegatów, ludzi zdegenerowanych, poza nawiasem społeczeństwa – dlatego nazwa Żołnierze Wyklęci – kontynuował.

W dalszej części spotkania dr Łabuszewski przeszedł do opisu zjawiska Żołnierzy Wyklętych. Scharakteryzował je w przystępny sposób, łącząc z konkretnymi pojęciami (prowincjonalność, antykomunizm, masowość, patriotyzm, odwaga, gotowość do najwyższej ofiary). Stąd też – jak wyjaśnił prelegent – bierze się duża atrakcyjność zjawiska Żołnierzy Wyklętych dla współczesnego pokolenia młodych ludzi:

Ci żołnierze prezentują postawy jednoznaczne, konsekwentne, czytelne – podkreślił.

W ostatniej części spotkania dr Łabuszewski przedstawił pierwsze wysiłki historyków, osób prywatnych, a wreszcie państwa polskiego w odkłamywaniu tej historii. Znaczące miejsce przypada tu pierwszym wystawom i publikacjom Ligi Republikańskiej, a ważną cezurą stał się Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”, ustanowiony w 2011 r., a przypadający 1 marca.

Spotkanie zakończyło się pokazem filmu.

